

Anna Tomza-Tulejska¹

Czy Ronald Dworkin może być oryginalistą?

Słowa kluczowe: oryginalizm, interpretacja Konstytucji USA, intencjonalizm Ojców Założycieli

Keywords: originalism, interpretation of the US Constitution, the intentionality of the Founding Fathers

Streszczenie

Niniejsze opracowanie poświęcone jest zagadnieniu, które przykuwa uwagę aktualnej amerykańskiej debaty konstytucyjnej i dotyczy *oryginalizmu* *Ronalda Dworkina*. Fundamentalną cechą tej debaty jest ciągły spór o to czym jest prawidłowa interpretacja Konstytucji USA. „Oryginalizm”, który dotąd przodował w konstytucyjnych metodach interpretacji z uwagi na liczne opracowania uzyskał tak dużą ilość znaczeń, dotyczących zarówno znaczenia pojęcia *originalism* jak i *original meaning*, iż uważa się, że pozbawił się możliwości bycia jednolitą teorią. Dociekając pozytywnych rozwiązań problemu niektórzy amerykańscy konstytucjonaliści i teoretycy prawa stawiają śmiałą tezę, że Dworkin pomimo obiegowej opinii może być oryginalistą. Oryginalizm jego ma jednak odmienne niż dotychczas prezentowane znaczenie. Oryginalizm Dworkina nazywają „nowym”, bardziej normatywnym, dostrzegając w nim spójną teorię interpretacji.

Zasadniczym celem niniejszej pracy jest przybliżenie pojęcia amerykańskiego oryginalizmu jak i związane zaprezentowanie stanowisk współczesnych amerykańskich badaczy świadczących o tym, że Dworkin może być oryginalistą.

¹ ORCID ID: 0000-0002-3300-5997, doktor, Uniwersytet Łódzki. E-mail: ATomza@wpia.uni.lodz.pl.

Abstract**Can Ronald Dworkin be an Originalist?**

This study is devoted to an issue that is catching the attention of the current American constitutional debate and concerns the originalism of Ronald Dworkin. A fundamental feature of this debate is the ongoing dispute over what the correct interpretation of the US Constitution is. "Originalism", which has hitherto been at the forefront of constitutional interpretative methods due to its numerous elaborations, has acquired such many meanings, concerning both the meaning of originalism and original meaning, that it is considered to have deprived itself of the possibility of being a unified theory. Seeking positive solutions to the problem, some American constitutionalists and legal theorists put forward the bold thesis that Dworkin, despite popular opinion, may be an originalist. His originalism, however, has a different meaning than has been presented so far. They call Dworkin's originalism "new", more normative, seeing in it a coherent theory of interpretation.

The main purpose of this paper is to introduce the notion of American originalism as well as to briefly present the positions that prove that Dworkin can be an originalist.

✱

I. Wstęp

Amerykańska debata konstytucyjna od ponad stulecia w centrum zainteresowania stawia problem prawidłowej interpretacji Konstytucji. Fundamentalną jej cechą jest ciągły spór o to, czym ona jest? Brak odpowiedzi na to pytanie w dużej mierze powoduje występujący w teorii interpretacji Konstytucji USA chaos pojęciowy. Dotyczy on zarówno znaczeń podstawowych metod interpretacji jak i ich narzędzi (chodzi to o prawidłowe rozumienie znaczenia znaczenia [*meaning of meaning*]). By dopełnić miary chaosu językowego *oryginalizm*, który dotąd przodował w konstytucyjnych metodach interpretacji zyskał tak dużą ilość znaczeń, dotyczących zarówno samego znaczenia pojęcia *originalism* jak i tego, czym jest *original meaning*, że aktualnie podważa się stanowiska uznające go za jednolitą teorię interpretacji. Co gorsza polaryzacja stanowisk zarówno wśród swych zwolenników jak i przeciwni-

ków, doprowadziła także do zamętu ideowego, w którego efekcie w dyskursie pojawiają się wątpliwości czy oryginalizm w ogóle jeszcze istnieje jako teoria, a jeśli tak, to to czym jest².

Narastający chaos pojęciowy oraz niezliczona ilość prac dotycząca oryginalizmu może negatywnie wpłynąć na polskie badania nad tym zagadnieniem. Prace dotyczące amerykańskiej jurysprudencji należą u nas do rzadkości, stąd ważne by te, które się pojawiają pozbawione były błędów pojęciowych³. Niepokojące tendencje porównywania amerykańskich metod interpretacji Konstytucji (głównie właśnie oryginalizmu) z tymi, które wypracowywała polska teoria prawa mogą się do tych błędów przyczynić.

W mojej opinii doskonałym pretekstem dla wyjaśnienia czym obecnie jest amerykański oryginalizm jest przybliżenie stanowiska Ronalda Dworkina, które, zdaniem amerykańskich konstytucjonalistów, wydaje się mieć odmienne od dotychczas przyjętego w literaturze znaczenia.

II. Niedworkinowski oryginalizm

Pierwsze próby definicyjne oryginalizmu stosowały zabieg tak zwanego definiowania przez negację⁴. Na mocy tak ustalonej definicji przez oryginalizm rozumiano metodę interpretacji przeciwną aktywizmowi sędziowskiemu (*judicial activism*). Następnie próbowano zdefiniować oryginalizm przez indukcję i w ten sposób ustalono, że jest to metoda interpretacji Konstytucji, która nie jest tekstualizmem, a ponadto, w przeciwieństwie do tekstualizmu, nie poszukuje zwykłego znaczenia (*plain meaning*) jej słów. Już na tym etapie budowania definicji stwierdzono, że *oryginalistyczne znaczenie* jest czymś innym niż *znaczenie powszechne*. Oznacza ono znaczenie, którym

² R.E. Barnett, *An Originalism for Nonoriginalists*, „Loyola Law Review” 1999, no. 45, vol. 4, s. 611–654.

³ Wartą uwagi jest praca C. Błaszczyka, *Interpretacja w służbie doktryny. Oryginalizm konstytucyjny w Stanach Zjednoczonych*, „Annales Universtatis Mariae Curie-Skłodowska” 2020, vol. L XVII, nr 2, s. 9–36.

⁴ Z uwagi na ramy artykułu pomijam analizę pojęcia oryginalizm. Szerz. L.J. Strang, *A Brief History of Originalism in American Constitutional Interpretation*, Cambridge 2019; P.J. Smith, *How Different are Originalism and Non-Originalism?*, „Hustings Law Journal” 2011, nr 62, s. 707–726.

posługiwał się *rozsądny* interpretator Konstytucji w czasach, gdy dokument ten był tworzony. *Rozsądne znaczenie* (*reasonable meaning*) oznacza o wiele więcej niż *zwykłe znaczenie*. Koncepcja ta przyjmuje, że podmiot rozumie rangę Konstytucji i z jej całości, w swej rozsądności, potrafi odczytać z pojęć konstytucyjnych *oryginalne znaczenie*. Z tego powodu trafniej jest mówić o *oryginalnym* znaczeniu przypisując mu cechy *właściwego* znaczenia, niż znaczenia *zwykłego* (*ordinary meaning*), czy nawet *powszechnego* (*plain meaning*). Co prawda koncepcja języka Konstytucji opierała się na pragnieniu Ojców Założycieli przemówienia do *All The People* językiem powszechnie rozumianym, ale z uwagi na fundamentalne znaczenie Konstytucji nie mogła być zrozumiana jednoznacznie dla wszystkich Amerykanów⁵. Gdyby tak było, nie istniałby spór o poprawną interpretację Konstytucji, a językoznawcy nie rozważaliby problemu *znaczenia znaczenia* (*the meaning of meaning*) słów w niej zawartych⁶.

Z powyższych założeń narodziła się pierwsza metoda interpretacji Konstytucji, czyli *tekstualizm* (*textualism*), który zakładał interpretację Konstytucji ukierunkowaną na odnalezienie zwykłego znaczenia tekstu (*plain meaning text*). Tekstualizm jednak nie zrobił przesadnej *kariery* w debacie dotyczącej interpretacji konstytucji. Na jego upadek złożyły się jego pierwsze ideowe podziały. Chodzi tu między innymi o koncepcję ścisłego, bardzo wąskiego czytania Konstytucji (*to narrow*), określanej w amerykańskiej teorii interpretacji jako *strict textualism*. Oczywiście i trudne do podważenia argumenty przeciwko tekstualizmowi o absurdalności tekstualnego nakazu czytania Konstytucji słowo po słowie, poszukując ich zwykłego znaczenia sprawiły, że przestał być on wykorzystywany przez sędziów Sądu Najwyższego, wypierając go z czasem z katalogu konstytucyjnych metod interpretacji. Jednak oceniając tekstualizm w kontekście rozwoju amerykańskiej teorii interpretacji odegrał on znaczącą rolę. Stał się inspiracją dla twórców kolejnych metod interpretacji, takich jak *intencjonalizm* oraz *pierwotny oryginalizm*.

⁵ F. Schauer, *Is Law a Technical Language*, „San Diego Law Review” 2015, nr 52, s. 501–514.

⁶ J.O. McGinnis, M.B. Rappaport, *The Constitution and The Language of Law*, „William & Marry Law Review” 2018, nr 59, s. 1321–1411.

III. Dworkinowski oryginalizm

W literaturze przedmiotu dominuje opinia, że Ronald Dworkin nie tylko krytykuje oryginalizm ale jest jego czołowym przeciwnikiem⁷. Jednak wskutek zbyt intensywnej polaryzacji stanowisk wokół samego pojęcia oryginalizmu pozbawiając go jasnego znaczenia umożliwiając tworzenie nowych jego rodzajów pojawiły się opinie, że Dworkin może być oryginalistą. Wiodący głos w tej sprawie zabrał Jeffrey Goldsworthy, w artykule *Dworkin as an Originalist*. Zdaniem Goldsworthy'ego Dworkin odniósł się nie wprost do oryginalizmu już w 1967 r. w pracy *The Model of Rules*⁸. Twierdzi w niej, że sądy często stosują zasady prawa, jako *tło standardów orzekania* (*background standards*), dzięki którym odkrywają inne, niż językowe znaczenia tekstu prawnego. Następnie w 1978 r. w *Political Judges and the Rule of Law* Dworkin formułuje argument o odwoływaniu się do indywidualnych zasad moralnych sędziego, w przypadku, gdy historyczna intencja ustawodawcy nie daje jasnej odpowiedzi na pytanie o prawidłowe znaczenie interpretacji⁹. W dalszych pracach, których celem było przeforsowanie tezy, że sędziowie powinni wybierać znaczenie konstytucyjne według możliwości jego politycznego uzasadnienia odnajduje amerykański badacz pewne załączki oryginalizmu Dworkina. W artykule *How to Read the Civil Rights Act* Dworkin wskazuje na pewną możliwość wyboru znaczenia konstytucyjnego, które uzależnia od zgodności z historyczną intencją ustawodawcy. Twierdzi, że jeżeli w drodze interpretacji uzyskano kilka poprawnych, czyli zgodnych z historyczną intencją prawodawcy znaczeń, można dokonać wyboru jednego z nich. Sędzia powinien jednak kierować się własną polityczną moralnością i wybrać znaczenie, które zostało już przynajmniej kilkakrotnie uznane w rozumieniu publicznym¹⁰.

⁷ Zdania takiego jest Łukasz Machaj w: *Kilka uwag o teorii interpretacji konstytucyjnej Ronalda Dworkina na przykładzie klauzuli wolności słowa*, „Przegląd Sejmowy” 2021, nr 5, s. 86–88.

⁸ R. Dworkin, *The Model of Rules*, „University of Chicago Law Review” 1967, vol. 35 (1), s. 14–46.

⁹ Por. J.H. Powell, *The Original Understanding of Original Intent*, „Harvard Law Review” 1985, vol. 98, nr 5, s. 885–948.

¹⁰ J. Goldsworthy, *Dworkin as an Originalist?*, „Constitutional Commentary” 2000, vol. 17, s. 50.

Śmiałą tezę, że Dworkin może być oryginalistą, a przynajmniej można go uznać za „wirtualnego semantycznego oryginalistę”¹¹ Goldsworthy stawia, gdy zauważa, że czołowy amerykański prawnik zgadza się częściowo z założeniami metodologicznymi oryginalizmu semantycznego¹². Z tezą, że Dworkin może być oryginalistą zgadza się także wiodący amerykański konstytucjonalista Keith Whittington. Jednak, jak podkreślają obaj uczeni, trudno fakt ten zauważyć, gdyż niezwykle trudno jest odnaleźć, jak go określa Whittington, „prawdziwego Dworkina” (*real Dworkin*)¹³. Jego poglądy na kwestię interpretacji są spójne i konsekwentne, ale co zauważa także Goldsworthy, rozsiane w całej twórczości Dworkina. Zauważalne jest jednak w jego publikacjach, że poglądy te ewoluują i należy je badać holistycznie. Z dokonanych badań Whittington wywodzi tezę, że Dworkin tworzy *zupełnie nowy oryginalizm*, którego celem jest stworzenie moralnej interpretacji Konstytucji¹⁴. Moralne czytanie Konstytucji polega na ustaleniu hierarchii abstrakcyjnych zasad Konstytucji¹⁵. W Dworkinowskim moralnym czytaniu Konstytucji abstrakcyjne zasady oznaczają intencje Ojców Założycieli, jednak nie w kształcie proponowanym przez *prawicę* (*the Right-wings*)¹⁶. O tym przekonaniu Dworkina świadczy fakt, że w *The Freedom of Law* Dworkin zarzuca Robertowi Borkowi błędne rozumienie założeń oryginalnego zrozumienia Konstytucji. Błąd ten polega na odseparowaniu oryginalnego znaczenia od jakiegokolwiek moralności sędziów występującej w interpretacji Konstytucji USA, a to właśnie ona stoi na czele interpretacji intencji

¹¹ J. Goldsworthy, op.cit., s. 50–52; zob. J.M. Balkin, *Abortion and Original Meaning*, „Constitutional Commentary” 2007, nr 24, s. 296 i n.

¹² Źródłem nowych rodzajów oryginalizmu: semantycznego oraz oczekiwań jest spór Dworkina z sędzią A. Scalią. Analiza tych pojęć wymaga odrębnego opracowania, gdyż dotyczy nieprezentowanych w artykule koncepcji Dworkina na interpretację praktyczną oraz teoretyczną; zob. R. Dworkin, *Comment*, [w:] A. Scalia, *A Matter of Interpretation. Federal Courts and The Law*, Princeton 1998, s. 155; R. Dworkin, *A Matter of Principle*, Harvard 1985, s. 317–331.

¹³ K. Whittington, *Dworkin’s ‘Originalism’: The Role of Intentions in Constitutional Interpretation*, „The Review of Politics” 2000, nr 62, s. 202.

¹⁴ Por. W. Baude, S.E. Sachs, *The Law of Interpretation*, „Harvard Law Review” 2017, nr 130, s. 1092–1129.

¹⁵ K. Whittington, op.cit., s. 203.

¹⁶ R. Dworkin, *Freedom’s Law. The Moral Reading of The American Constitution*, Oxford 1996, s. 302.

Ojców Założycieli¹⁷. Dworkin uważa, że Bork prawidłowe znaczenie (*original understanding*) oryginalizmu zamienił na nic nie znaczące pojęcia jak *meaning text* rozumiane jako historia tekstu. Bork zamienił więc wielowątkową debatę o prawidłowej interpretacji Konstytucji w prosty mechanizm odczytywania tekstu, do którego wystarczy *zwykły zdrowy rozsądek* (*plain common sense*) nieskażony żadną teorią interpretacji¹⁸. Bork zapomina w ten sposób, że idea oryginalnego zrozumienia Konstytucji jest o wiele bardziej skomplikowana niż się wydaje na pierwszy rzut oka, bo i teoria konstytucyjna nie jest prostą, jedną ideą¹⁹. Właśnie dlatego konserwatywni oryginaliści popierający poglądy Borka nie mogą zakładać, że publiczne rozumienie i publiczny zdrowy rozsądek są to narzędzia wystarczające dla zrozumienia złożonych kwestii konstytucyjnych. Nie można uważać, że Konstytucja jest prostym, pozbawionym filozoficznych aspektów tekstem, gdyż wygląda to na działanie szarlatana. Zawsze będą w niej występowały kwestie filozoficzne dotyczące moralności, a dokonywanie interpretacji Konstytucji w oderwaniu od nich jest szaleństwem²⁰.

Zdaniem Goldsworthy'ego kiedy Dworkin mówi o metodach interpretacji to jasno określa, że wcale nie chodzi mu o polityczne preferencje sędziów, czy ich przekonania ale o abstrakcyjne zasady konstytucyjne. Amerykański badacz stawia dlatego tezę, że w Dworkinowskiej koncepcji interpretacji Konstytucji występuje oryginalizm²¹. Zauważa, że abstrakcyjne zasady Konstytucji, które Dworkin określa osobliwie jako *abstrakcyjne zasady moralności politycznej* (*abstract principles of political morality*), stanowią w istocie intencję Ojców Założycieli²². Zdaniem amerykańskiego badacza ten element

¹⁷ R. Dworkin, *A Matter...*, s. 34–55.

¹⁸ R. Dworkin, *Freedom's...*, s. 302.

¹⁹ Ibidem, s. 304. Zarzuca Borkowi spłykanie nie tylko teorii konstytucjonalnej, ale i nauki prawa poprzez unikanie rozważań filozoficznych. Jeśli mówi się o znaczeniu w prawie, nie można bowiem nie odnieść się do szerokiego, filozoficznego kontekstu tego złożonego problemu.

²⁰ Ibidem, s. 303–305.

²¹ J. Goldsworthy, op.cit., s. 52.

²² R. Dworkin, *The Forum of Principle*, „New York University Law Review” 1981, nr 56, s. 478. Por. M.W. McConnell, *The Importance of Humility in Judicial Review: A Comment on Ronald Dworkin's "Moral Reading" of The Constitution*, „Fordham Law Review” 1997, nr 65, s. 1269.

przekonań Dworkina świadczy o jego przynależności do obozu szeroko rozumianych oryginalistów. Jego istotą jest dokładniej ujmując wiara w przekonania Ojców Założycieli, a nie w przekonania sędziów²³. Tym co różni oryginalizm Dworkina od oryginalizmu Scalii i Borka, to twierdzenie, że Konstytucja zawiera zbyt wiele intencji Ojców Założycieli, dlatego ich poszukiwanie jest absurdem. Zdaniem Dworkina nikt nie posiada monopolu na rozumienie intencji Twórców Konstytucji. Jest ich zbyt wiele, żeby można je było jasno i bezspornie zidentyfikować. Prawidłowa interpretacja Konstytucji, według Dworkina, polega tymczasem na odpowiedzi na pytanie, które zasady Konstytucji istnieją tu i teraz i z którymi zasadami zgadza się sędzia orzekający. Interpretacja nie ma polegać na analizie wszystkich zasad, ale tylko tych które pozostały w użyciu. Tymczasem wiele zasad po prostu już nie obowiązuje, lecz są jak *kotwica* (*anchor*), której niektórzy trzymają się z przyzwyczajenia. Dworkin kotwice te odrzuca i za to właśnie jest krytykowany²⁴ przez tradycyjnych oryginalistów. Propozycja Dworkina ma otwierać interpretację na nową metodę tak zwanego *moralnego czytania Konstytucji*, w której wykorzystuje się rozumowania moralne do budowania znaczeń konstytucyjnych²⁵.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w opinii Whittingtona, który twierdzi, że Dworkin tworzy *nowy oryginalizm*, który z wielu powodów jest nawet lepszy niż oryginalizm klasyczny. Jego zaletą jest właśnie *nowe* ujęcie oryginalizmu, odrzucające tradycyjne założenia o intencjonalnej interpretacji. Whittington zgadza się z Dworkinem, że Ojcowie Założycieli mieli zbyt wiele intencji by nadać sobie monopol na ich interpretację. Zaletą oryginalizmu Dworkina jest jego normatywne pochodzenie, które daje aktualna teoria moralna, a nie jak w starym oryginalizmie, poglądy i idee Założycieli Konstytucji²⁶. Minusem tej koncepcji jest to, że przyczynia się do kolejnych rozróżnień oryginalizmu, przykładowo na miękki (*soft*), twardy (*hard*), współczesny (*moderate*), czy semantyczny i oczekiwań (*semantic and expectation*)²⁷. Dworkin stawiając krytycz-

²³ J. Goldsworthy, op.cit., s. 53.

²⁴ Zob. R. Dworkin, *The Forum...*, s. 470.

²⁵ Ibidem, s. 474–482.

²⁶ K. Wittington, op.cit., s. 198.

²⁷ Ibidem.

ne uwagi co do intencji dokonał ich rozróżnienia na: motywacje, intencje oraz oczekiwania²⁸, przez co dał powód do stwarzania kolejnych podziałów oryginalizmu. Wittington uważa, że Dworkin popełnił tu metodologiczny błąd. Jednak jego intencja była poniekąd słuszna, ponieważ opisał różnorodność intencji Ojców Założycieli Dworkin wskazał rodzaj intencji opisując ogólną zasadę opisywania złych uczynków. Gdy mówimy o zdradzie, to w ogólnej intencji zgadzamy się, że zdrada jest zła. Ta intencja, jednak tej wypowiedzi nie ma konkretnego celu. Konkretna intencja brzmi *nie zdradzaj*. Intencja pierwsza to rodzaj moralnego przekazu, moralnych przekonań, a intencja druga to rodzaj moralnego zachowania. Na tym przykładzie Dworkin pokazuje różnice między intencjami²⁹. Te dwa rodzaje intencji wykorzystują Ojcowie Założyciele. Nie odnoszą się jednak do motywacji. Nie mówią, co robić by nie postępować niemoralnie, nie dają, wbrew temu co twierdzi Scalia, instrukcji³⁰. Nie mówią co robić, żeby nie zdradzać, nie oszukiwać.

Whittington uważa jednak, że Dworkin posunął się za daleko w rozróżnianiu intencji. Istnieje szereg zachowań, które określamy zdradą czy oszukiwaniem i nie chodzi tu tylko o jeden rodzaj zachowania. Ojcowie Założyciele nie mogli odnieść się konkretnie do każdego. Zawarli w Konstytucji ogólną intencję celowo licząc na możliwość odczytywania jej w różnych sytuacjach i kontekstach. Słusznym natomiast jest pogląd Dworkina, że sędziowie nie mogą jedynie odczytywać intencji Ojców Założycieli. Muszą dokonywać interpretacji w zgodzie z zasadami oryginalizmu. W przypadku Dworkina są nimi abstrakcyjne zasady Konstytucji rozumiane według Dworkinowskiej moralności politycznej. Moralność polityczna, którą sędziowie wykorzystują dla skonstruowania oryginalistycznego znaczenia konstytucyjnego polega na odszukaniu znaczenia aktualnie akceptowanego przez społeczeństwo. Takie „czytanie Konstytucji” jest zdaniem Dworkina moralne i takie Konstytucję przedstawia w jej najlepszym świetle (*the best light*)³¹.

²⁸ Ibidem, s. 224.

²⁹ Ibidem, s. 199.

³⁰ Ibidem, s. 225.

³¹ J. Goldsworthy, *op.cit.*, s. 60.

IV. Rekapitulacja. Czy Ronald Dworkin jest oryginalistą?

Opierając się na przedstawionych powyżej stanowiskach Dworkina oraz współczesnych badaczy amerykańskiej jurysprudencji postaram się odpowiedzieć na pytanie czy Ronald Dworkin jest oryginalistą? Zanim udzielę odpowiedzi na to pytanie, zgodnie z celem artykułu zwięźle podsumuję aktualne stanowiska o amerykańskim oryginalizmie prezentowane w amerykańskiej debacie konstytucyjnej.

Originalism pomimo obiegowych opinii nie uległ chaosowi pojęciowemu i nadal uznawany jest za wiodącą metodę interpretacji Konstytucji USA. Amerykański oryginalizm zakłada, że Konstytucja to akt, który z uwagi na jego fundamentalny dla ustroju państwa i systemu prawa należy czytać przy uwzględnianiu licznych kontekstów jego powstania³². Oryginalizm, nie jest zwykłą regułą interpretacji prawa. Nie można, dlatego porównywać oryginalizmu z wykładnią prawa na poziomie ustawy³³. Konteksty, które oryginalizm nakazuje uwzględniać w interpretacji znaczeń konstytucyjnych są różne, ale zawsze dotyczą Konstytucji. To one cechują poszczególne rodzaje oryginalizmu i to one stanowią kłopot w dyskusji, który oryginalizm jest lepszy, albo który oryginalizm jest prawdziwy. Konteksty te można badać chronologicznie. Wówczas na pierwszym planie pojawia się historyczny kontekst uchwalenia Konstytucji. Ten kontekst nie jest łatwy do zdefiniowania. Nie chodzi w nim jedynie o ujęcie historycznej intencji ustawodawcy, jak w polskiej teorii prawa. Chodzi o kontekst powstawania Konstytucji zarówno polityczno-doktrynalny, systemowy, jak i językowy. Badaniu podlegają tutaj zarówno pisma Ojców Założycieli, debaty i dyskusje toczone przy jej uchwalaniu, a także projekty Konstytucji oraz wskazywane braki czy nieścisłości pojęciowe. Oryginalizm poszukujący takiego historycznego znaczenia nazywany jest starym oryginalizmem, a jego twórcą jest Robert Bork³⁴.

³² Szerz. A. Tomza, *Spór o poprawną interpretację Konstytucji Stanów Zjednoczonych. Od pasywizmu do aktywizmu sądowego*, „Jurysprudencja” 2016, nr 7.

³³ Por. G. Maroń, *Oryginalizm Antonina Scalii jako teoria wykładni prawa*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2010, nr 4, s. 23–52.

³⁴ Zapoczątkował go Bork, w artykule *Neutral Principles and Some First Amendment Problems*, „Indiana Law Journal” 1971, nr 1, vol. 47, s. 1–35.

Oryginalizm można badać również językowo, stał się także przedmiotem zainteresowań językoznawców. Jako nietypowe zjawisko językowe daje się analizować z punktu widzenia roli oraz wieloznaczności słów w przekazie komunikacyjnym. W tym wymiarze dominować będą koncepcje *znaczenia znaczenia* (*meaning of meaning*). Poszukiwanie właściwego znaczenia, które zasłuży na miano *original meaning* to domena prawników zajmujących się filozofią języka. Do przedstawicieli tego nurtu badawczego należy przede wszystkim Lawrence B. Solum. W najkrótszy sposób jego poglądy można streścić w twierdzeniu, że poszukiwanie oryginalnego znaczenia zależy od przyjętej koncepcji znaczenia dla danego języka³⁵.

Wreszcie jednym z kontekstów poddawanych badaniom są polityczne preferencje sędziów. Ten rodzaj oryginalizmu należy do najczęściej prezentowanych w literaturze przedmiotu. To tu skupiają się spory o konserwatywny czy liberalny charakter Konstytucji i intencji Ojców Założycieli, który sędzia w zgodzie z preferencjami wybiera do nadania pojęciu konstytucyjnego *oryginalnego znaczenia*. To tu odnajduje się pola do debaty o rolę Konstytucji w systemie prawa i państwa. To tu analizuje się poglądy Ojców Założycieli, a w szczególności Federalistów. Ten kontekst preferencji politycznych sędziego stanowi obszar bitwy badawczej pasjonatów myśli polityczno-prawnej.

Pomijając szeroki zakres kontekstów badawczych stworzonych w drodze licznych badań amerykańskich uczonych jedno jest pewne: oryginalizm jest *przylepiony* do teorii interpretacji Konstytucji. Jego celem zawsze jest odnalezienie zasad, które stanowią podstawę dla sformułowania znaczenia pojęcia konstytucyjnego, w zgodzie z przyjętym oryginalistycznym kontekstem. Oryginaliści poszukują, a nawet konstruują znaczenie konstytucyjne dla interpretowanego słowa. Ta cecha oryginalizmu łączy wszystkich amerykańskich prawników. Nie kwestionuje jej żaden z nich i nie ma sporów co do głównego założenia o konieczności ustalenia oryginalnego znaczenia pojęć konstytucyjnych w prawidłowej interpretacji Konstytucji. Spory rozpoczynają się, gdy prawnicy ustają czym jest i co znaczy oryginalne znaczenie.

³⁵ A. Tomza-Tulejska, J.P. Higgins, *Do the words of the American Constitution still matter? The question of "the meaning of meaning" in current judicial argumentation*, [w:] *Law, Language and the Courtroom, Legal Linguistics and the Discourse of Judges*, red. S. Goźdz-Roszkowski, G. Pontrandolfo, London 2021, s. 185–197.

Udzielając na koniec odpowiedzi na pytanie, czy Ronald Dworkin jest oryginalistą twierdzi się, że w Dworkinowska koncepcja interpretacji nie przeczy głównej zasadzie oryginalizmu, która nakazuje poszukiwania prawidłowego *oryginalnego* znaczenia Konstytucji. Dworkin jednak odmiennie je konstruuje. Główną treścią jego *oryginalnego znaczenia* mają być „żywe” zasady konstytucyjne uznawane w społeczeństwie. Różnica z oryginalizmem niedworkinowskim polega zaś na tym, że *Dworkinowskie oryginalne znaczenie* ma spajać intencje Ojców Założycieli z zasadami Konstytucji akceptowanymi we współczesnym społeczeństwie. Do ustalenia prawidłowego ich znaczenia należy dochodzić za pomocą kategorii pojęć z zakresu moralności politycznej, nie zaś poszukiwania trudnych do odnalezienia znaczeń *znaczeń (meaning of meaning)* wynikających z koncepcji lingwistycznych czy intencjonalnych myśli za pomocą narzędzi kognitywnych. *Nowy oryginalizm* Dworkina staje się w ten sposób bardziej atrakcyjnym od pozostałych, choćby dlatego, że porządkuje chaos pojęciowy, co czyni go bardziej spójnym i głębiej zakorzenionym w tradycji amerykańskiej teorii interpretacji Konstytucji. Próbując nadać *nowemu oryginalizmowi* Dworkina nazwę odzwierciedlającą jego właściwości cenne dla współczesnej debaty konstytucyjnej można użyć określenia *oryginalizm zintegrowany*. Dworkin w swej koncepcji odłącza sporne elementy oryginalizmu przyczyniające się do rozłamu oryginalizmu, integrując oryginalne znaczenie z teorią konstytucyjną i występującą w niej zasadami interpretacji. Akceptacja śmiałej tezy, iż Dworkin jest oryginalistą wydaje się możliwa.

Literatura

- Balkin J.M., *Abortion and Original Meaning*, „Constitutional Commentary” 2007, nr 24.
Barnett R.E., *An Originalism for Nonoriginalists*, „Loyola Law Review” 1999, nr 45, vol. 4.
Baude W., Sachs S.E., *The Law of Interpretation*, „Harvard Law Review” 2017, nr 130, vol. 4.
Bork R.H., *Neutral Principles and Some First Amendment Problems*, „Indiana Law Journal” 1971, nr 1, vol. 47.
Błaszczyc C., *Interpretacja w służbie doktryny. Oryginalizm konstytucyjny w Stanach Zjednoczonych*, „Annales Univeristatis Mariae Curie-Skłodowska” 2020, vol. LXXVII, nr 2.
Dworkin R., *The Model of Rules*, „University of Chicago Law Review” 1967, vol. 35 (1).
Dworkin R., *The Forum of Principle*, „New York University Law Review” 1981, nr 56.

- Dworkin R., *Freedom's Law. The Moral Reading of The American Constitution*, Oxford 1996.
- Dworkin R., *A Matter of Principle*, Harvard 1985.
- Dworkin R., *Comment*, [w:] A. Scalia, *A Matter of Interpretation. Federal Courts and The Law*, Princeton 1998.
- Goldsworthy J., *Dworkin as an Originalist?*, „Constitutional Commentary” 2000, vol.17.
- McConnell M.W., *The Importance of Humility in Judicial Review: A Comment on Ronald Dworkin's "Moral Reading" of The Constitution*, „Fordham Law Review” 1997, nr 65.
- McGinnis J.O., Rappaport M.B., *The Constitution and The Language of Law*, „William & Marry Law Review” 2018, nr 59.
- Manning J.F., *Textualism and the Equity of the Statute*, „Columbia Law Review” 2001, nr 1, vol. 101.
- Machaj Ł., *Kilka uwag o teorii interpretacji konstytucyjnej Ronalda Dworkina na przykładzie klauzuli wolności słowa*, „Przegląd Sejmowy” 2021, nr 5 (166).
- Maroń G., *Oryginalizm Antonina Scalii jako teoria wykładni prawa*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2010, nr 4.
- Powell H.J., *The Original Understanding of Original Intent*, „Harvard Law Review” 1985, nr 5, vol. 98.
- Scalia A., *A Matter of Interpretation. Federal Courts and The Law*, Princeton 1998.
- Schauer F., *Is Law a Technical Language*, „San Diego Law Review” 2015, nr 52.
- Smith P.J., *How Different are Originalism and Non-Originalism?* „Hustings Law Journal” 2011, nr 62.
- Tomza A., *Spór o poprawną interpretację Konstytucji Stanów Zjednoczonych. Od pasywizmu do aktywizmu sądowego*, „Jurysprudencja” 2016, nr 7.
- Tomza-Tulejska A., Higgins J.P., *Do the words of the American Constitution still matter? The question of "the meaning of meaning" in current judicial argumentation*, [w:] *Law, Language and the Courtroom, Legal Linguistics and the Discourse of Judges*, red. S. Goźdz-Roszkowski, G. Pontrandolfo, London 2021.
- Whittington K., *Dworkin's 'Originalism': The Role of Intentions in Constitutional Interpretation*, „The Review of Politics” 2000, nr 62(2).